

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát
Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-2584/25-E
Sp. zn. ČŠIE-S-406/25-E

Název	Základní škola NaŽivo
Sídlo	č.p. 92, 572 01 Květná
E-mail	zsnaživo@gmail.com
IČO	10 824 693
Identifikátor	691 014 876
Právní forma	školská právnická osoba
Zastupující	Mgr. Světlana Kluková
Zřizovatel	Cestou spolu, z. s.
Místo inspekční činnosti	Květná 92, Květná
Inspekční činnost na místě	14. až 16. 1. 2026

Inspekční činnost byla zahájena doručením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola NaŽivo (dále „škola“) vykonává od 1. 9. 2021 činnost základní školy a školní družiny. Filosofie vzdělávání školy vychází z principů svobodné a demokratické školy. V základní škole se vzdělávalo společně 15 žáků 1. až 5. ročníku (nejvyšší povolený počet je 20 žáků). Zařazení žáků do tříd je pouze administrativní, žáci si na začátku výuky vybírají

z připravených aktivit a účastní se jich v různě vytvořených skupinách. Dvěma žákům bylo povoleno individuální vzdělávání. Ve školní matrice nebyli evidováni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. K docházce do školní družiny bylo zapsáno 13 žáků. Školní stravování žáků je smluvně zajištěno v místní mateřské škole.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola pokračuje v alternativní formě vzdělávání založené na uplatňování filosofie svobodného a demokratického vzdělávání, na autonomii učení každého žáka, na společném rozhodování o školních záležitostech a na přirozeném poznávání světa podporující vzdělávání ve věkově smíšené komunitě. Prioritou v rozvoji školy je především zajištění lépe vyhovujících prostorových podmínek pro realizaci úplného základního vzdělávání. Nově jmenovaná ředitelka ve spolupráci s pedagogickými pracovníky (dále „průvodci“) reálně vyhodnotila potřeby školy, které vymezila v strategickém plánu rozvoje pro aktuální školní rok. Pro další vývoj školy je i nadále žádoucí průběžné posuzování potřeb školy s vytyčením cílového stavu jednotlivých oblastí a kroků vedoucích k jeho dosažení, včetně vymezení odpovědnosti konkrétních pedagogických pracovníků za jejich naplňování. Společenstvím žáků, pedagogických pracovníků i zákonných zástupců včetně zřizovatele se postupně nastavují vnitřní procesy a postupy, které odpovídají principům zvolené vzdělávací alternativy. Zvýšení míry ztotožnění se všech zúčastněných se strategií a společné sdílení zvolené vzdělávací alternativy bylo patrné na úrovni vzájemné komunikace uvnitř školy.

Činnost školy vychází především ze zpracované základní dokumentace pro základní a zájmové vzdělávání, která je vedena v požadovaném rozsahu, ale stále spíše formálně. Po změně ve vedení prošly základní dokumenty školy dílčími úpravami. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání byl dán do souladu s příslušným aktuálně platným rámcovým vzdělávacím programem, což zvýšilo jeho funkčnost. Konkrétnější rozpracování školní dokumentace by přispělo k vyšší účelnosti stanovených pravidel a postupů prakticky uplatňovaných ve výchovně vzdělávacím procesu s respektem k alternativnímu způsobu vzdělávání. Systém vnitřního přenosu informací je založen na nezbytném každodenním kontaktu průvodců a realizaci průběžných i pravidelných pedagogických rad a setkávání. Jejich obsahem jsou provozní, hodnotící i pedagogické záležitosti. Záznamy z nich jsou více vedeny jako podklady o nastavených pravidlech, postupech nebo výsledcích vzdělávání.

Oblast personálního zajištění základního i zájmového vzdělávání se stabilizovala a částečně obměnila. Počet pedagogických pracovníků se však výrazně snížil, i nadále se vyznačuje nízkou odbornou kvalifikací i pedagogickou praxí učitelů-průvodců, což se částečně odráží v metodické i didaktické úrovni průběhu vzdělávání. Ředitelka prokázala snahu o zajištění pracovních pozic kvalifikovanými pracovníky. Kolektiv pěti průvodců působí ve škole v základním vzdělávání na hlavní a v zájmovém na vedlejší pracovní poměr. Pracovní pozice učitel a vychovatel školní družiny jsou sdílené pro jednoho pracovníka, ředitelka školy vykonává přímou pedagogickou činnost jako vychovatelka školní družiny. Tím se účelněji ukotvily jednotlivé pracovní pozice a jejich kompetence.

Činnost školního poradenského pracoviště je rozdělena mezi ředitelku (školní metodičku prevence) a jednu z průvodkyň (výchovnou poradkyni), a to na základní úrovni.

Hospitační činnost v průběhu základního i zájmového vzdělávání je realizována ředitelkou formou neformálních náhledů, avšak bez písemných záznamů, které by zachytily zpětnou vazbu kvality práce průvodců i naplňování školního vzdělávacího programu a filosofie školy a případná opatření.

Další vzdělávání průvodců je plánováno na základě týmové a osobní dohody. Orientuje se na získávání potřebných zkušeností při návštěvách v jiných školách stejného zaměření, které přinášejí inspiraci pro zkvalitňování výuky a možnost konzultací. Dále bylo obohacováno o supervize, méně o pedagogická témata přímo souvisejících se samotnou výukou. Četnost a účast na různých formách vzdělávání je u jednotlivých průvodců různá. Příležitostí k dalšímu profesnímu rozvoji průvodců je stanovení pracovníka pro metodickou podporu začínajících a nekvalifikovaných pedagogických pracovníků, který by se zaměřil na systematickост a návaznost činností a jejich provázanost se školním vzdělávacím programem.

Škola stále využívá pronajaté místnosti bývalé obecní školy v jedné učebně a menší tělocvičně (cvičebně). Pro počet žáků jsou prostory dostačující, vzhledem ke vzdělávacímu konceptu, ale neumožňují plně rozvinout pojetí svobodné a demokratické školy a navýšení počtu žáků. Pro sebeřízené učení je důležitá možnost výběru aktivit podpořených podněcujícím prostředím, což je ve stávající učebně a cvičebně nahrazováno různými koutky či centry. Vytvořená pracoviště omezují pohyb žáků a tím i plnohodnotné plnění očekávaných učebních činností, ubírají na prostornosti a méně eliminují vzájemné rušení. Na velmi dobré úrovni je vybavení volně přístupnými didaktickými pomůckami, hrami, dětskou literaturou a encyklopediemi. Možnost získávání informací by se žákům rozšířila i pořízením a vhodným využíváním multimediální techniky, která je v současném vybavení omezena pouze na několik notebooků. Přetrvávajícím nedostatkem je chybějící zázemí pro průvodce, jejich přípravu a odpočinek.

Činnost školní družiny stále probíhá ve stejných prostorách jako dopolední i odpolední výuka, což snižuje nejen účinnost odpočinkových aktivit, ale i průběh a organizaci odpoledního vzdělávání. Mezi volnočasovými činnostmi a vyučovacími úseky není v některých případech patrný rozdíl. V případě příznivého počasí je vhodně využíváno přírodní prostředí školní zahrady či blízkého okolí školy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Učební plán zahrnuje jak předměty vycházející z jednotlivých vzdělávacích oborů, tak i předměty, které propojují více vzdělávacích oblastí. Toto pojetí odpovídá celkové vzdělávací filozofii školy. Do výuky se zapojují žáci pod vedením svých průvodců. Každé ráno probíhá společný ranní kruh, během něhož je komunikován plán dne a průběh výuky, čímž se vytváří podmínky pro účelný rozvoj komunikativních dovedností žáků. Příležitostí je důsledněji dbát na dodržování základních komunikačních pravidel, dodržování domluveného času a práce s motivací směrem k setrvání a dokončování činností.

Přístup průvodců během sledované výuky vytvářel učební prostředí, které pozitivně ovlivňovalo sociální učení i vzájemné vztahy mezi žáky. Úroveň zhlédnutých aktivit byla metodicky i didakticky různá. V řadě z nich byly využity účinné výukové metody a formy práce respektující učební autonomii žáků, méně ale podporující vzájemnou spolupráci. Většina žáků projevovala o realizované činnosti zájem, činnost však v průběhu opouštěli, což neumožňovalo dosažení plánovaného cíle a posunu žáka. Měli možnost volně přecházet mezi jednotlivými aktivitami a přizpůsobovat si pracovní místo i tempo práce vlastním potřebám. Zaznamenány byly i situace, kdy se někteří žáci zapojovali nerovnoměrně, rychle ztráceli pozornost. Některé plánované aktivity nebyly dostatečně diferencovány podle individuálních potřeb a schopností žáků ani s ohledem na jejich ročníkové zařazení. To se projevilo i obtížnějším stanovením odpovídajícího obsahu a přiměřené náročnosti vzdělávacích cílů. Průvodci nicméně vhodně podporovali osvojování učiva pomocí

názorných materiálů, encyklopedií či her, s nimiž žáci pracovali s viditelným zájmem. Často docházelo také k smysluplnému propojení mezipředmětových vztahů. Výuka poskytovala dostatek prostoru pro výtvarné, hudební i pohybové činnosti. Důležitým obohacením vzdělávání byly projekty, díky nimž žáci získávali znalosti, dovednosti i zkušenosti při řešení reálných situací a problémů. Nastavená a uplatňovaná pravidla přispívají k osobnostnímu a sociálnímu rozvoji žáků. Ti se chovali zdvořile, komunikovali vstřícným způsobem; k problémovým či konfliktním situacím nedocházelo. Průvodci jim byli pozitivním vzorem díky svému respektujícímu a podporujícímu přístupu. Žáci měli během výuky prostor vyjadřovat se k probíranému učivu, reagovat na otázky rozvíjející kritické myšlení a vzájemně spolu diskutovat. Žákům byla zpravidla průběžně poskytována hodnotící zpětná vazba. V závěrečném hodnoticím kruhu byli někteří žáci příležitostně vedeni k rozvoji vrstevnického hodnocení a stručnému sebehodnocení, což je rozvíjeno také při individuálních hodnoticích setkáních žáků s nově určeným garantem. Sebehodnocení se však zaměřovalo spíše na emoce než na uvědomění si nově získaných vědomostí a vlastní učený pokrok.

Činnost školní družiny je provázána s dopolední výukou. Realizované aktivity účinně přispívaly k dalšímu individuálnímu rozvoji žáků. V rámci zájmového vzdělávání byl kladen důraz na volbu činností podle aktuálních zájmů žáků a na posilování pozitivních vzájemných vztahů. Převládaly tedy spontánní a pohybové aktivity podle svobodné volby žáků. Komunikace průvodců s žáky byla partnerská, rozvíjela jejich prosociální chování.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Úroveň získaných vědomostí a dovedností učitelé-průvodci průběžně ověřují prostřednictvím pedagogického pozorování, získané informace si zaznamenávají a promítají do tabulek učeného pokroku jednotlivých žáků, což slouží jako podklad k informování o prospěchu žáka zákonným zástupcům. Výukové aktivity, pracovní listy a další zpracované úlohy shromažďované v portfoliích jsou hlavním zdrojem získávání informací o výsledcích vzdělávání. Portfolia však zatím nemají hodnoticí charakter, chybí jejich chronologické a tematické uspořádání, které by ilustrovalo pokroky žáka v jednotlivých oblastech. Přetrvává potřeba úpravy portfolií směrem k jejich přehlednosti a vypovídací hodnotě. Dalším zdrojem informací o dosažené úrovni výsledků vzdělávání jsou individuální pohovory průvodců se žáky. Důraz je kladen na podporu učené autonomie žáků a vnitřní motivaci v bezpečném vzdělávacím prostředí. Prostředkem tohoto působení je nenásilná komunikace rozvíjející pozitivní vztahy mezi všemi účastníky vzdělávacího procesu. Příležitostí je vedení podrobnějších záznamů o zvládnutých dovednostech jednotlivých žáků pro objektivní a pedagogicky zdůvodněné hodnocení a rovněž pro zjištění plnění školního vzdělávacího programu. Za poslední uzavřený školní rok bylo využíváno slovní hodnocení, kterým se průvodce snažil vyjádřit úroveň dosažených pokroků v jednotlivých skupinách předmětů. Žáci byli hodnoceni zejména ve vztahu k úrovni splnění očekávaných výstupů nebo osvojeného učiva s dílčím nástínem dalšího vývoje a doporučením pro vzdělávání žáka. Celkově není systém hodnocení výsledků vzdělávání ještě propracovaný, jsou brány v úvahu i další formy hodnocení. Samotní průvodci v rámci hodnocení výsledků vzdělávání uskutečňují pozorování žáků při konkrétních aktivitách s písemným záznamem, který popisuje jejich dovednosti a schopnosti a slouží jako podklad pro vyhodnocování jejich individuálních pokroků. Externí či interní nástroje pro zjišťování výsledků vzdělávání žáků (testování, zapojování žáků do soutěží) škola zatím nevyužívá.

Pozitivem je, že škola nemusí řešit vysoké absence, neomluvené hodiny ani nemusela ukládat výchovná opatření. Převážná většina žáků prospěla s vyznamenáním, jeden žák neprospěl. Zákonní zástupci jsou se vzdělávacími výsledky seznamováni na triádách či individuálních pohovorech s průvodci, podílejí se na vytváření školní komunity a jsou s nimi konzultovány vize školy. Zpětná vazba je zjišťována dotazníky spokojenosti. Žáci se spolupodílejí na chodu školy prostřednictvím týdenních sněmů, kde mohou diskutovat a navrhnout změny pravidel.

Škola trvale usiluje o budování příznivých vztahů mezi všemi účastníky vzdělávání. Malý počet žáků v třídních kolektivech vytváří vhodné podmínky pro individuální přístup k žákům s různými zájmy a potřebami. Důvěryhodné a bezpečné vzdělávací prostředí přispívá k posilování pozitivních vazeb. Prevence rizikového chování je přirozeně propojováno s výukou, škola zachycuje a účinně řeší ojedinělé projevy nevhodného chování. Formování kolektivu a postojů žáků podporují ranní hodnotící kruhy. Zdravý životní styl je podporován možnostmi relaxace dle individuálních potřeb, dostatkem pohybu venku a pitným režimem. Sociální kompetence žáků jsou rozvíjeny průběžně v celém působení školy. Občanské a pracovní kompetence jsou naplňovány prostřednictvím školních projektů a aktivit realizovaných ve spolupráci s obcí.

Závěry

Vývoj školy

- Ředitelka zpracovala strategii školy shrnující základní vize a směřování školy. Postupně jsou nastavovány účelnější řídicí procesy.

Silné stránky

- Škola věnuje zvýšenou pozornost osobnostnímu rozvoji žáků, rozvíjí u nich otevřenost, toleranci a respekt vůči jinakosti a dbá na to, aby žádný žák nebyl vyčleňován z kolektivu, (6.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Přetrvávají nedostatečné prostorové podmínky pro realizaci zvolené formy vzdělávání v úplném rozsahu základního vzdělávání, (2.4)
- přetrvává nízká odborná kvalifikovanost pedagogických pracovníků, (3.1)
- nerovnoměrná účast pedagogů na různých formách dalšího vzdělávání, (3.5)
- méně diferencovaná a didakticky plánovaná nabídka aktivit pro žáky v průběhu výuky, která úplně neumožňuje a individuální rozvoj na základě výsledků pedagogické diagnostiky o jejich učebním pokroku, (4.3)
- méně účelné uplatňování metod a forem výuky rozvíjejících učební potenciál žáků, kritické myšlení a dovednost spolupráce, menší zaměřenost na motivování žáků k systematické práci, (4.2)
- nesystematická realizace vyhodnocování výsledků vzdělávání. (5.1)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zaměřit se na organizaci a plánování činností v jednotlivých oblastech vzdělávacího procesu,
- věnovat se systematicky kontrolním a hodnotícím mechanismům s vytvářením stručných záznamů pro další inspiraci při plánování učební činnosti (hospitace, vzájemné hospitace),
- pokračovat v pravidelné konstruktivní komunikaci mezi pedagogickými pracovníky, vedoucí k účelnější provázanosti jejich práce,
- sledovat i nadále možnosti získání nových prostor pro školu za účelem zlepšení podmínek pro realizaci alternativního vzdělávacího konceptu v plném rozsahu,
- získat kvalifikované učitele a podporovat jejich další vzdělávání vzhledem k potřebám školy,
- uspořádat pedagogickou diagnostiku výsledků a pokroku jednotlivých žáků pro návaznost a adekvátnost plánovaných aktivit žáků,
- uplatňovat účelněji různé metody a formy výuky se zaměřením na samostatné kritické myšlení, sebehodnocení a motivaci žáků k ukončování započatých zvolených činností.

Pro účely zvýšení dotací právnická osoba vykonávající činnost školy dosahuje (s ohledem na zjištění) výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 14. 11. 2026
2. Školní matrika žáků, školní rok 2025/2026
3. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání s platností od 1. 9. 2025
4. Školní vzdělávací program pro školní družinu s platností od 1. 9. 2025
5. Školní řád základní školy s platností od 1. 9. 2024
6. Vnitřní řád školní družiny platný pro školní rok 2025/2026

7. Třídní knihy, školní roky 2024/2025, 2025/2026
8. Zápisy z pedagogických rad za školní roky 2024/2025, 2025/2026
9. Rozvrhy hodin 1. – 5. ročníku, školní rok 2025/2026
10. Rozvrhy vyučovacích hodin tříd a pedagogických pracovníků, školní rok 2025/2026
11. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2024/2025
12. Personální dokumentace pedagogických pracovníků, školní rok 2025/2026
13. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků 2025/2026
14. Dokumentace žáků s povoleným individuálním vzděláváním, školní rok 2025/2026
15. Dokumentace školního poradenského pracoviště, školní rok 2025/2026
16. Kniha úrazů, školní rok 2025/2026

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna v Registru inspekčních zpráv na webových stránkách České školní inspekce www.csicr.cz.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jarmila Jašková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Petra Chaloupková, školní inspektorka

9. 2. 2026